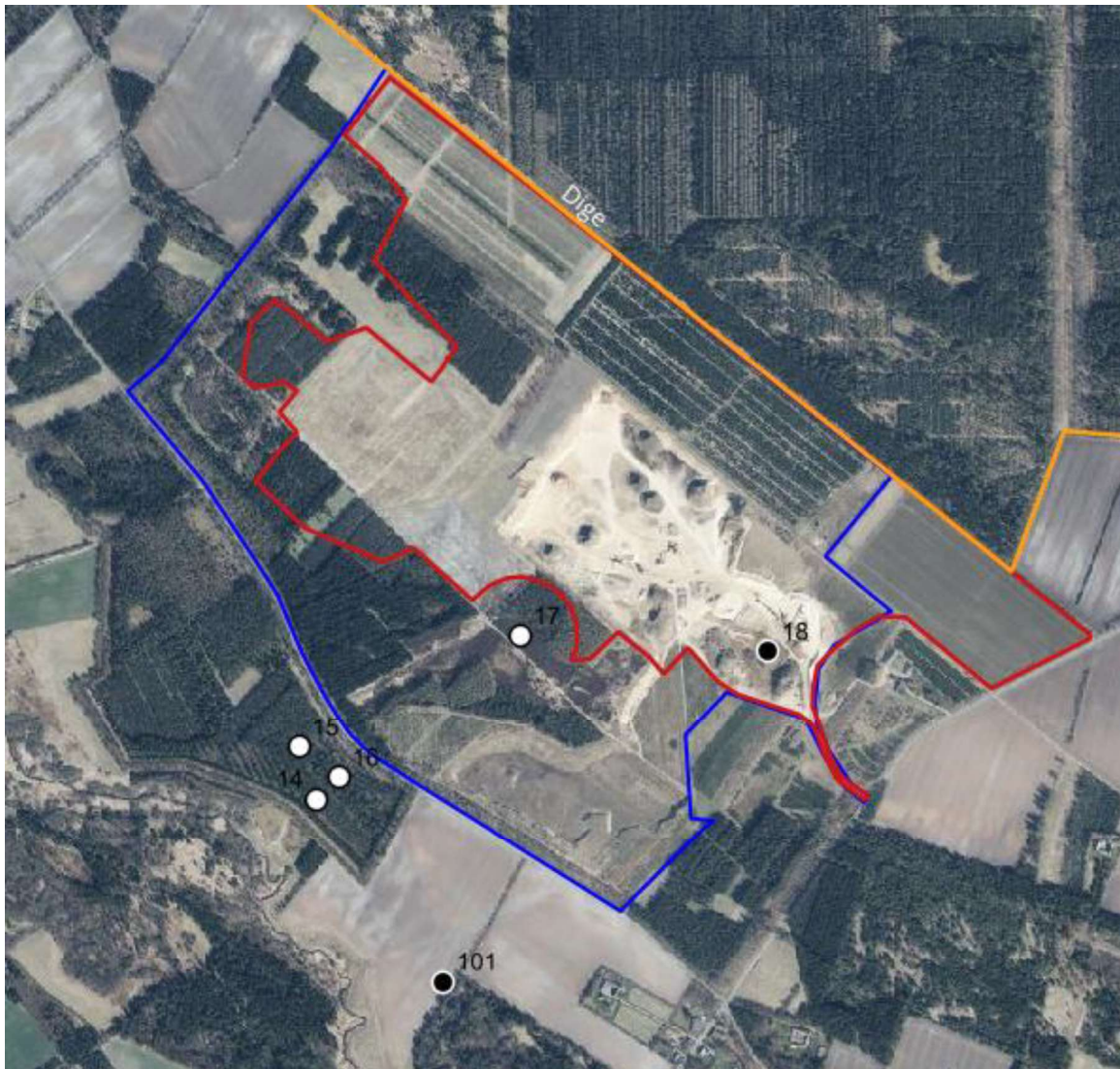

17.02.2026

Museum Midtjyllands udtalelse vedr.: Høring over miljøkonsekvensrapport og udkast til tilladelser ved råstofindvinding på matr.nr. 1aa, 1n og 1o Skygge By, Engesvang samt del af matr.nr. 2g, 2m, 3c, 4t og 6c, Skygge By, Engesvang i Ikast-Brande Kommune

Museet indsendte i 2019 høringssvar i forbindelse med: "**Høring om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for råstofindvinding ved Skygge**".

Dette høringssvar omfattede et areal på ca. 141 ha (indrammet med blå på figur 1). Med rødt er indrammet arealet for den aktuelle høring. Dette areal udgør ca. 51,6 ha.

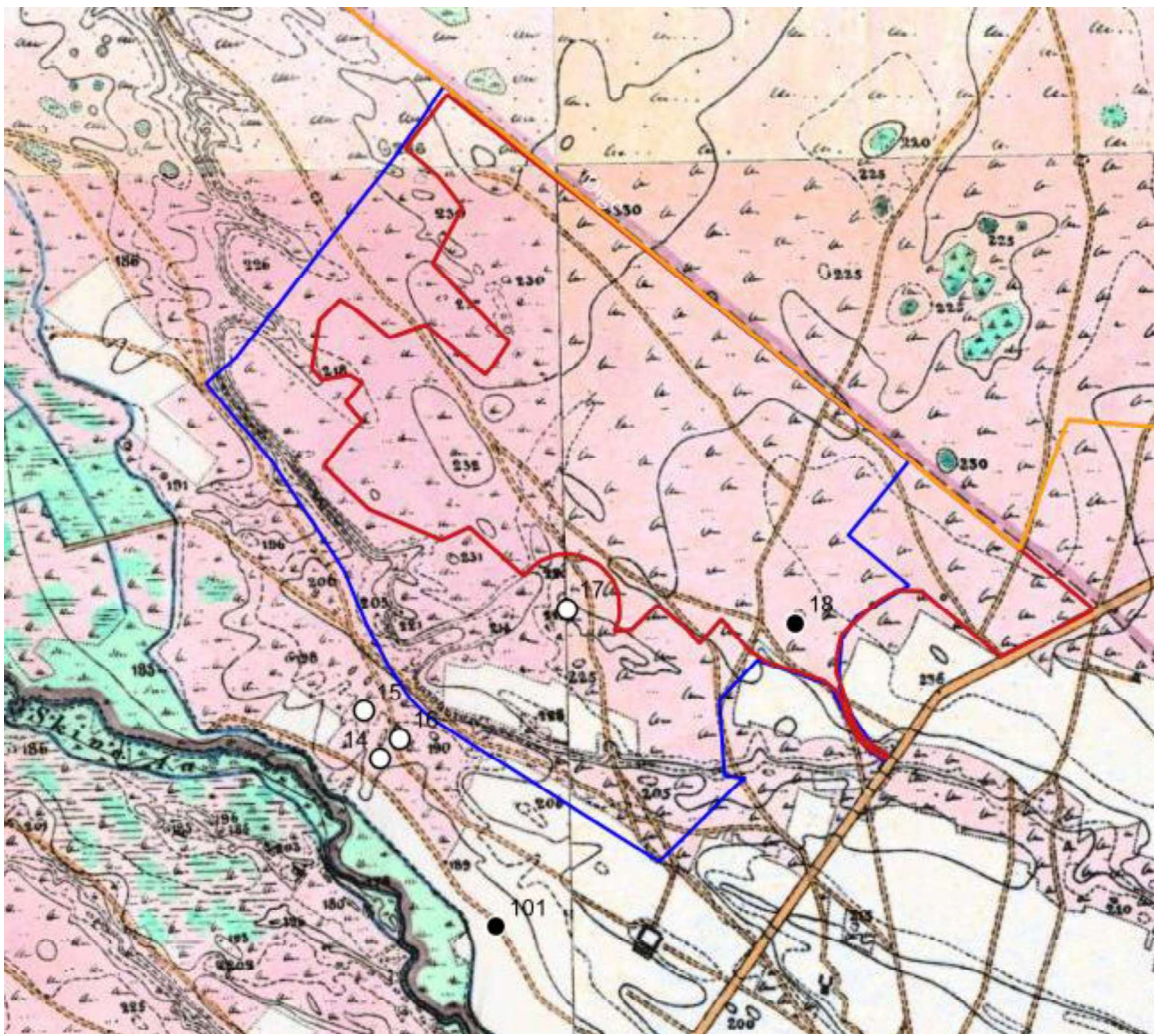
Figur 1. Det nye høringsområde indrammet med rødt. Den overpløjede gravhøj indenfor arealet er markeret med sort prik, Sb.nr. 18. Med hvide prikker ses de fredede gravhøje, som alle har en 100 meter fredningszoner.

Inden for det aktuelle høringsområde har museet kendskab til en overpløjet gravhøj, sted- og lok.nr. 130302-18, som allerede er fjernet i forbindelse med grusindvindingen. En fredet gravhøj, sted- og lok.nr. 130302-17, med sin 100-meter beskyttelseszone ligger umiddelbart udenfor området. Langs nordkanten af matr.nr. 1n og 1aa ligger et beskyttet dige.

Der er kendskab til flere registrerede fortidsminder i nærområdet, hvor der inden for godt 400-700 m af det aktuelle høringsområde er registreret tre fredede gravhøje, sted- og lok.nr.: 130302-14-16, samt et område med spor efter jernudvinding, sted- og lok.nr.: 130302-101, se oversigtskort.

Indvindingsområdet er beliggende på den sydlige del af et større plateau af smeltevands-sand og grus. Inden for afgrænsningen fremstår terrænet lettere kuperet og med enkelte sandklitter. Området er på de høje målebordsblade markeret som hede. Selve plateauet afgrænses mod vest og syd af Karup Å og Skygge Å, figur 2.

De kendte gravhøje i og omkring området findes, som det fremgår af figur 2, dels på dette plateau og dels nedenfor og nærmere knyttet til "ådalen" langs Karup Å. Sådanne gravhøje

Figur 2. Det nye høringsområde indrammet med rødt indtegnat på de høje målebordsblade. Med de kendte lokaliteter i nærområdet.

findes ofte i klynger, og der er således sandsynlighed for, at der vil være flere ikke erkendte høje, der skjuler sig i terrænet omkring de allerede kendte. Samtidig vil der være mulighed for at finde spor efter bebyggelse mm. knyttet til gravhøjene. De kendte gravhøje vidner netop om forhistorisk aktivitet i området, og museet har flere steder fundet bebyggelsesspor fra sten- og bronzealder samt tidlig jernalder i områder, som på de høje målebordsblade er karakteriseret som hede.

Som det fremgår, er der syd for de tre fredede gravhøje og tæt på Karup Å i 1972 i forbindelse med grusgravning fundet slagger, sted- og lok.nr. 130302-101. Længere mod øst ved Elbæk, som er en sidegren til Karup Å, er der fundet omfattende spor af jernudvinding med flere hundrede jernudvindingsovne. I tilknytningen til disse ovne fandtes samtidige huse. Med de registrerede slagger lige syd for høringsområdet er der således mulighed for også at støde på spor efter jernudvinding og evt. tilhørende bebyggelse indenfor det aktuelle område.

Med baggrund i de kendte, arkæologiske lokaliteter samt områdets topografi er det museets vurdering, at der vil være risiko for forekomst af væsentlige fortidsminder i området. Museet anbefaler således, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse af området, eventuelt i form af en "overvåget afgravning", og at der i god tid før evt. muldafrømning og råstof-indvinding påbegyndes rettes henvendelse til museet.

Med venlig hilsen

VIBEKE JUUL PEDERSEN

Museumsinspektør, Arkæologi

+45 20 84 84 05

vjp@museummidtjylland.dk